

LLIBRET
— DE LA —
FALLA
DE LA PLAÇA DE
BENIMACLET

per
Carles Salvador

Any 1946

Libret de la Falla de la Plaça de Benimaclet : 1946

ADVERTÈNCIA

La falla per a ser Falla bona i alegre ha de ser perquè la falla ha de fer esclatar una rialla.

PREGÓ

Amics, anem a la plaça que una falla allí han plantat i voreu com, per la traça, una molt gran carabassa presenten al veïnat.

Cal dir que és una gran falla per a jugar fort i net que presenta la batalla a qui ho mereixca i que talla més que talla un ganivet.

I és natural que així siga perquè com tinc al perol ja és hora que el barri diga que si la Ciutat prodiga les reformes, ell ne vol.

Penseu que estem en València, del món la millor ciutat, on per essència i potència ha de tindre una presència que fa anys que no ha millorat.

I si places i carrers del cor de la capital han de gastar molts diners per a orgull dels forasters puix senyor... això va mal

perquè ací en Benimaclet si quasi bé estem en l'horta el bon gust és senyoret i és natural que comporta un viure tranquil i net.

I per això no està mal que se vullga tindre ací un tracte que siga igual al tracte que te el veí de dins de la capital.

EL MERCAT

Quan les dones al Mercat que abastix el veïnat a comprar van les verdures, trobe que fan mil postures en xafar l'adoquinat.

Cal vore com està el pis tot a clotets, no gens llis, i de terra algun carrer que està fet sempre un fanguer o brut de pols, és precís.

EXPLICACIÓ

A l'Estiu—quin desconsoll
el Mercat està a ple sol,
un sol que bada i recrema
i si te descuides sema
la seba i el nap-i-col.

A l'Hivern fa un fred que pela
perquè ve un aïret que gela
ossos i carn i renyons.
En el Mercat se congela
el nas, les mans i els garrons.

A l'Otony, la tramuntana
si és que li dona la gana
arrastrant-se alça la pols
que encega els ulls, fem agrana
i colga fruites i cols.

I si és per la Primavera
ve un ventijol de primera
de perfums tan carregat
que penetra en el Mercat
des de les séquies de Vera.

I resulta que tot l'any
el Mercat és un perill
i eixe és el motiu que enguany
la falla el tema senzill
presenta del desengany.

Perquè parlant en concert
per ací la gent no perd
l'esperança que algú dia
vorà el cobert que ensomia
o siga el Mercat cobert.

Perquè la pluja i el sol,
el fem i la pols i el vent
et deixa en gran desconsol.
Si plou... perquè està plovent
si fa sol... li fa la col.

I ara vingueu, bons amics,
perquè sereu els festics
de lo que hi ha en esta plaça;
tant pels pobres com pels rics
si ne sobra és que n'hi ha massa.

Ací està Benimaclet
com un campanar, fort, dret,
dient, segur, lo que cal
al senyor municipal
que l'escolta satisfet.

Li conta que el veïnat
vol que li arregle el Mercat
perquè com ningú s'estranya,
quan fa sol està torrat
i quan cau aigua se banya.

Si demana en interès
que li apanye alguns carrers
que el pis està fet de terra
com els pobles de la serra,
com els camps de tarongers.

Que podria adoquinar
o molt millor asfaltar
carrers d'alguna importància
i que ho diu perquè ignorància
mai no se puga alegrar.

I li demana més llum
per la nit, com és costum
de civilisada gent
perquè a voltes... ¡patatum!
dins dels clots anem caent.

També aniria molt bé
tindre servici de gas
per a guisar si convé
o poder fer el café
sense mascarar-se el nas.

Li demana, és raonable,
que haja més aigua potable
obligant la Companyia
a instal·lar-la, puix caldria
eixa millora notable.

I aleshores, tapiant pous,
el tifus exantemàtic
fugiria a pobles nous
i ací estariem molt tous,
contents, com és matemàtic.

Açò i altres coses diu
el poble al municipal
i que són, com ja sentiü
de la falla el gran motiu,
el motiu més principal.

ELS NINOTS DE LA FALLA

I ara mireu, si voleu,
i com sé que sí voldreu,
el guàrdia que molt formal
vol cobrar, com entendreu,
l'arbitre municipal.

Vol cobrar de llauradores
i també de pescadores
per vendre ací en el Mercat
com si estes bones senyores
estigueren baix teulat.

Elles protesten, ja veus,
mènejant braços i peus
perquè vénen molt repoc
i si han de pagar el lloc
criden molt alçant les veus.

Elles voldrien, és cert,
que el Mercat fóra cobert
per a tapar-se del sol
lo mateix que el públic vol
i no tindre'l descobert.

Mireu en este cantó
de caixes tot un muntó

caixes de peix i sardina
que fan una pudentina
que te fa anar de gaidó.

I és que el bon Ajuntament
si donava aigua corrent
per a la peixcateria
l'olor no es coneixeria,
eixa olor que es tan pudent.

Ací tenim alguns gats,
o potser són unes gates,
que estan un poc desmenjats
buscant caps abandonats
i esperant unes escates.

I rinyen de quant en quant
escàndalos grans armant
per quatre caps de sardina,
unes raspes o una espina
que es mengen en un instant.

¿Què me dius d'este cresol?
Quan se'n va la llum del sol
Benimaclet està a fosques
com si les gents foren llosques.
A vore com se resol

el problema de la llum
quan la Lluna està amagà.
La plaça està com el fum
per eixe tan mal costum
de callar, boca tancà.

I per aixó l'altra nit
que estava tot apagat
la Tomasa, en un descuit,
entropesà, pegà un crit,
i caigué dins d'un forat.

Ací ja està vist, senyors,
la Lluna a Benimaclet,
ens fa els servicis majors
perquè els d'ella són millors
que els de la llum. ¡Clar i net!

I ara mireu este cas
que és un cas com una casa
que pel món vore podràs
perquè per tot el món passa
lo que en la falla voràs.

Una xica molt bonica
que li pega per lluir
més que si fóra molt rica
i fent-se amable la xica
té pessetes a desdir.

Va de lo més ben vestida
i té un abrigo de pells,
du sabata ben lluída;
vol viure la seua vida
entre joves i entre vells.

El qui paga pel món va
i ella triunfa i riu i balla.
Com la carn no és cansalà
ací la tenim plantà,
plantà damunt de la falla.

I sa mare, pobra dona,
que té fam i molts quefers
lo de la filla no aboia
i cada dia, com sona,
replega pots i papers.

DÈCIMA

Benimaclet no és poblet;
Es un barri de Ciutat
No viu massa satisfet
I com vol estar més net
Molt se troba abandonat
Aspira a estar agranant
Com se mereix, cada dia.
L'Ajuntament bé podria
Enviar un empleat.
Tot el món ho agrairia!

NUMÈRICA

Un llaurador de Mu 000
s' ha cosit un entre. 2
i uns fadrins que son xan. . 000
han cridat uns poli 000
per tancar eixe cal. 2

OVILLEJOS

I

Treballant sempre cantà

la

solfa: si, mi, la, re, do,

Comissió

perquè és gent que molt treballa

la falla

Però ha guanyat la batalla
i ací està enmig del Mercat
tot lo molt que ha treballat
la Comissió de la Falla

II

Si pels carrers passegem.

Fem!

Al Cementeri anar vols?

Pols!

Donen les séquies frescor?

Pudor!

Piquen com a malaïts?

Mosquits!

Mira si estem divertits
de viure al costat de l'Horta
i de València a la porta:

Fem, pols, pudor i mosquits!

NINOTS DE FALLA

Observació d'home vell
que en esta qüestió no falla:
Qui ha naixcut ninot de falla
ni té cor, ni té cervell

Els monyos, com a muntanyes;
de tres pisos, el calcer;
és això el que solen fer
per a ser altes, les nanes.

Porta uïleres—i no és torta—
diu que per anar pel sol
i de nit també les porta
i pareix sempre un mussol.

Creiente que fa lo millor
no coneix bones, ni faltes
i se pinta de color
de rajola les dos galtes.

Si ho entens ja em diràs tu
si esta xica molt cavila
quan penjat del muscle du
en lloc de bolso, motxila.

Com que no tenen quefers
ni mals de caps, fent postures
van llegint per els carrers
les novel·les d'aventures.

MASCLETS DE BENI... MASCLET

Si dos gotes han caigut
i et poses el vestit net
ja estás apanyat, ¡pobret!,
que el fang te'l farà tot brut.

=

Els carrers estan a fosques
per a no perdre el costum;
de dia espantem les mosques
i per la nit... sense llum.

=

Quan a la font has anat
a per aigua, clara o bruta,
¡quantes voltes has trobat
que l' aixeta estava eixuta!

=

Com ací no hi ha arbellons
quan arruixa quatre gotes
les sabates i les botes
se desfan com els cartons.

=

Pels carrers ja tot són xarcos
i fang i pedres de punta.
Com ixc de casa. em pregunta?
Puix... navegant en dos barcos!!

ENDEVINALLA

Si vols que no falle, falla;
si vols que falle... no falla.
Si vols que no calle... calla;
si vols que calle... no calla.
Endevina endevinalla:
¿ Qui és el tal borumballa ?
|| El President de la Falla ||

Socis d'Honor

Don Vicent Zaragoza

*Metge, educat i molt fi,
famós en tota València
manejant el bisturi.*

Don Lluís Ferrer

*Servici municipal:
Ell te posa la vacuna
i no te fa gens de mal*

Don Rafael Cuenca

*Metge, cult i especialiste.
Com sap curar el mal d'ulls
per això és bon oculiste.*

Don Diògenes López

*Medicina general.
Visita, explica i consola
i cura al que està malalt*

Vicent Villasante

*És simpàtic per demés
i convida els seus amics
sense doldre-li els dinés.*

Joaquín Asins

*Sempre el veus de bon humor,
cavaller de l'alegria
i bon fallero d'Honor.*

Vicent Domínguez

*Veges si és home d'espenta
que si no tens dentadura
te fa bona ferramenta.*

Josep González

*Un home que val per mil
i ho demostra cada dia
que intervé el ferrocarril.*

Josep Antón Medina

*Passa els dies, clars i nets,
entre pollastres, gallines,
ous, llocaes i pollets.*

Pablo Ventimilla

*Home de gran simpatia.
Si el negoci és el negoci
lo millor és l'alegria.*

Abel Alberola

*En bronze fa lo que vol
igual que es menja un dinar
de cassola o de perol.*

Hermelando Estellés

*Xapat i contraxapat,
treballar i fer diners,
la seua especialitat.*

A ny 1946

Rosendo Pérez

*Parlador que no mai calla
fallero i molt divertit
que ve al Llibret de la Falla.*

Josep Esteve

*Per salvar un compromís
és xalero i va de xala
sempre que siga precis.*

Josep Moreno

*Ni és un tonto, ni un panoli,
per això guanya diners
i a voltes se taca d'oli.*

Josep Sales

*Sap vendre licors i vi
al veïnat i als que passen
dalt dels carros pel camí.*

Enrique Sales

*Corredor i home de pes,
però en veritat no corre
si no per guanyar diners.*

Vicent Gimeno

*Si vols tindre pa blanet
este fallero te'l fa
lo que se diu molt ben fet.*

Maurici Garcia

*Si tens auto i te se para
en un bofit de no res
este senyor te'l repara.*

Francisco Cuenca

*Este corre més que un galgo
perqué fa de corredor
i corrent sempre cau algo.*

Josep Almenar

*Tabaco bo sempre té
este senyor tabaquero
per a fumar al café.*

Enrique Tello

*Com a fuster i ebaniste
no hi ha ningú que li guanye;
el món sap que és un artiste.*

Lluís Bellver

*Este senyor llaurador
si pel negoci fa falta
se transforma en corredor.*

Manuel Borja

*Si no vols tindre cap erro
porta-li molta faena
de plom, de bronze i de ferro.*

Baldomer Monserrat

*Teatre i música són
per a este bon faller
les millors coses del món.*

Lluís Castelló

*Les petaques que ell sap ter
són les més bones que hi ha
sens dubte, en el món sancer.*

Francisco Giner

*President del Musical
(do, re, mi, fa, sol, la, si;
una escala natural).*

Tomàs Navalón

*En el metro i la tissora
talla més teixits al dia
que una dona parladora.*

Josep Lillo

*Sempre en el Banc d'Aragó
el trobarás, home sério,
home listo i home bo.*

Ramon Navarro

*El tabaco fa bon fum
i el tabaquero, senyorès,
fuma perquè té el costum.*

Carles Lillo

*Xocolate i ensaimá,
bnyols, orxata i café
per a fer la convidá.*

Eugeni Romero

*Té molt de goig i alegria
si els esclafits de la traca
fan nova cristaleria.*

Jesús Giner

*Bronzes i tissa i aixetes
i torns i molta faena
per a guanyar les pessetes.*

Josep Marco

*De ia broma és molt amant,
de la festa de les falles
que és la festa del seu Sant.*

Melchor Giner

*Sap fer xapes i tableros
i li donen alegria
estos dies bunyoleros.*

EXPLICACION DE LA FALLA

Esta falla representa el estado actual del Mercado de Benimaclet que está descubierto y el vecindario tiene la natural esperanza de que el Ayuntamiento de la Ciudad, al cual pertenece esta barriada, urbanice la plaza y la cubra para evitar las molestias de la lluvia y del sol, tanto al público como a las vendedoras.

Los grupos de figuras que se ven en la falla aluden a esta demanda de mejora: vendedoras que piden al encargado de la cobranza del arbitrio municipal de Mercados el anhelo cubierto; cajas de pescadería amontonadas, gatos que acuden a comer los desperdicios, etc. La barriada de Benimaclet está representada por el campanario, bien conocido por todos los huertanos.

LA COMISION

Carnes y Embutidos

Cristóbal Cuenca

Asunción, 8 Benimaclet

Antonio Greses

Comestibles-Salazones

VISITE ESTA CASA

Calle Benimaclet, 9 Benimaclet

CASA SALES

Comestibles - Salazones
Vinos, Licores y todo lo
concerniente al ramo

Camino Nuevo Alboraya, 13 BENIMACLET

Peluqueria de Señoras
Casa Conchín

Permanentes garantizadas
Decoloración ... Tintes
VISÍTELA Y PRUEBE

Calle Martí, 9, 1.º BENIMACLET

FUNDICION DE HIERROS Y METALES
"LA ESPAÑOLA"
VICENTE CHANCOSA

Maquinaria en general: Hornillos
de banco : Sumideros : Soportes
lavabo : Sisternas water y toda
clase de trabajos en serie

Camino Nuevo de Alboraya, 5 : Teléfono 16621
BENIMACLET - VALENCIA

Comestibles y varios
JOSE PASTOR

Asunción, 1 **Benimaclet**

VICENTE MONDRAGON
CARBONERIA
Se alquilan carritos

Plaza Benimaclet **BENIMACLET**

Marcelino Giner

Carnes
Embutidos 1.ª calidad

Plaza Benimaclet : **BENIMACLET**

Francisco Torregrosa
COMESTIBLES FINOS

Buen surtido, variedad
En esta casa encontrará
V. lo que desea

¡ Pruébelo! ¡ Visítela y se convencerá

Masquefa, 10 **BENIMACLET**

COMESTIBLES
PASCUAL ASENSI

Murta, 5 **Benimaclet**

EL REGALO

Paquetería - Géneros de punto
Perfumería

Valencia, 14 **BENIMACLET**

Francisco Balanzá

COMESTIBLES

Embutidos - Fiambres
Encurtidos y en general todo
lo concerniente al Ramo

Pl. Benimaclet **BENIMACLET**

HORNO

Vicente Gimeno

Masquefa, 7 BENIMACLET

Ignacio Sarrion

SASTRE

C. Valencia, 12 - Benimaclet

Juan Vicente Macián

COMESTIBLES

Valencia, 32 Benimaclet

Manufactura de Artículos de Piel

Vicente
Sanchis
Company

Calle Recreo, 20
BENIMACLET

Taller de Ebanistería

DE

Enrique Gimeno

CARPINTERIA

Especialidad en muebles
de lujo

Manuel Castellano, 13
BENIMACLET

BAR - BODEGA

RICARDO MUÑOZ

Cerveza olé - Aperitivos - Vinos - Gamba
Sepia y Variantes

Valencia, 2 BENIMACLET

Severiano Mateo

COMESTIBLES Y VARIACIONES

Masquefa, 5 Benimaclet

Taller y Fundición de Metales

José Hernández

Calle 82 del Plano
BENIMACLET

"Casa el Famós"

VINOS Y LICORES
Y CUANTO CORRESPONDE AL RAMO

Valencia, 17 BENIMACLET

Juan Moliner

Alpargatas y otros calzados
Buen surtido y mejores precios

Murta, 9 : BENIMACLET

Fábrica de Artículos de Piel

Viuda de MANUEL MARCO

*Venta al detall de petacas,
bolsos, monederos, carte-
ras, billeteros y todos los
artículos propios del ramo*

Cno. Nuevo Alboraya, 8 BENIMACLET

Taller de Ebanistería y Tapicería

Santiago Tello

*Especialidad en
muebles de lujo*

Recreo, 24 BENIMACLET

BAR PEPE

CIPRIANO LÓPEZ

*Tapas - Vermut - Gaseosas
Vinos - Café Exprés, y demás*

C. Benimaclet, 1 BENIMACLET

Bodegas Marsán

VINOS Y LICORES

Juan Martínez Fuentes

Servicio a domicilio

Castellón, 12 Tel. 16651

VALENCIA

Droguería : Perfumería : Paquetería

JOAQUÍN GÓMEZ

Buenos géneros : Mejores precios : Buen servicio

Se reparan medias : Economía : Calidad

No regalamos nada

Calle Benimaclet, 1
(junto a la plaza)

Teléfono 16684

BENIMACLET

Peluquería Señoras

MATILDE LAPIEDRA

Servicio esmerado y garantizado

Providencia, 5, 1.ª Benimaclet

Salvador Molina
SASTRE

Valencia, 36 1.º Benimaclet

NOTA: Esta casa, cobra iguales precios que el año pasado

Jaime Vidal

Reparación de bicicletas
y triciclos

Recreo, Benimaclet

Bronces Esteve

Fabricación de metales para industria fumistería, riegos, fontanería, saneamiento, neveras y ferretería
Calle 82 del Plano, 5 **BENIMACLET**

Centro Instructivo Musical

CONSERJE:

Vicente Zarzo (BOLEA)

Servicio de café

Cerveza - Tapas - Licores

HORNO de Francisco Castro

C. Santos, 12 BENIMACLET

IMPRENTA de Antonio Peñarrocha

San Cristóbal, 6 ♦ VALENCIA ♦ Teléfono 16652

Muebles PERIS

Al Contado y a Plazos

a su comodidad

Podrá comprar en las mejores condiciones y con las más sugestivas facilidades de PAGO

También vende a plazo fijo sobre cosechas

Róteros, 14 - Pie de la Cruz, 15

Teléfono 19248

VALENCI 7 CS Benin